

Bruksela, dnia 14.12.2020 r.
COM(2020) 807 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie działalności Fundacji MSSF, EFRAG i PIOB w 2019 r.

1. CEL I ZAKRES SPRAWOZDANIA

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 258/2014¹ zmienionym rozporządzeniem 2017/827² ze współfinansowania unijnego korzystają trzy organizacje działające w dziedzinach sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych: Fundacja Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Fundacja MSSF), Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG) oraz Rada Nadzoru nad Interesem Publicznym (PIOB). Program współfinansowania realizowany jest w formie dotacji operacyjnych.

Celem niniejszego sprawozdania wymaganego na podstawie art. 9 ust. 3 rozporządzenia jest przedstawienie najnowszych osiągnięć w związku z działalnością tych trzech organów w 2019 r.³ Opisano w nim jednak również niektóre wydarzenia, które miały miejsce w 2020 r., w przypadku gdy uznano je za przydatne do celów niniejszego sprawozdania (np. nowe wyzwania pojawiające się w ramach europejskiego planu działania w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego (2018 r.) lub w kontekście światowej pandemii COVID-19).

W nawiązaniu do sprawozdania Stolojana⁴ i zgodnie z motywem 9 rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie nr 258/2014 w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono również ocenę Komisji dotyczącą zarządzania tymi trzema organami, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania konfliktom interesów, przejrzystości, różnorodności ekspertów, różnorodności finansowania, odpowiedzialności publicznej i publicznego dostępu do dokumentów.

1.1. STRUKTURA SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie posiada następującą strukturę:

- **Sekcja 2: Fundacja Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej** – zawiera przegląd działalności Fundacji oraz ocenę zarządzania Fundacją MSSF w 2019 r.;
- **Sekcja 3: Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej** – zawiera przegląd działalności EFRAG i jej zarządzania w 2019 r.;
- **Sekcja 4: Rada ds. Nadzoru nad Interesem Publicznym** – zawiera przegląd działalności PIOB i jej zarządzania w 2019 r.;
- **Sekcja 5: Wnioski** dotyczące przydatności programu finansowania.

¹ Dz.U. L 105 z 8.4.2014, s. 1.

² Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 24.

³ Ostatnią ocenę programu zawarto w załączniku 3 do rocznego sprawozdania z 2019 r. dotyczącego działalności Fundacji MSSF, EFRAG i PIOB w 2018 r., 29.10.2019, COM(2019) 549 final.

⁴ A8-0172/2016 Sprawozdanie w sprawie oceny międzynarodowych standardów rachunkowości (MSR) oraz działalności Fundacji ds. Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG) i Rady Nadzoru nad Interesem Publicznym (PIOB).

2. FUNDACJA MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

2.1. PRZEGLĄD DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE MSSF

2.1.1. STANOWIENIE STANDARDÓW

We wrześniu 2019 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) zakończyła pierwszy etap projektu „Reforma IBOR oraz jej wpływ na sprawozdawczość finansową”, publikując zmiany międzynarodowego standardu sprawozdawczości finansowej (MSSF) 9 „Instrumenty finansowe” oraz jego poprzedniej wersji, międzynarodowego standardu rachunkowości (MSR) 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Głównym celem było uwzględnienie konsekwencji dla podejścia księgowego do istniejących powiązań zabezpieczających przed faktycznym zastąpieniem referencyjnych wskaźników stóp procentowych. Następnie w sierpniu 2020 r. RMSR wydała zmiany w ramach drugiego etapu projektu. Celem drugiego etapu projektu dotyczącego IBOR jest zapobieżenie sytuacji, w której w wyniku faktycznego zastąpienia referencyjnych wskaźników stóp procentowych MSSF wywołałyby nieuzasadnione skutki dla rachunkowości, w szczególności w odniesieniu do rachunkowości zabezpieczeń.

W 2019 r. RMSR opracowała zmiany MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”, które przyjęto w czerwcu 2020 r. Zmiany te mają na celu zmniejszenie kosztów wdrożenia i ułatwienie przedsiębiorstwom wyjaśnienia inwestorom i innym podmiotom wyników stosowania MSSF 17. W tym kontekście RMSR podjęła decyzję o przełożeniu daty wejścia w życie MSSF 17 z dnia 1 stycznia 2021 r. na dzień 1 stycznia 2023 r. oraz o przedłużeniu przyznanego branży ubezpieczeniowej opcjonalnego odroczenia stosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

Od marca 2020 r. światowa pandemia COVID-19 spowodowała stan zagrożenia zdrowia publicznego oraz doprowadziła w związku z tym do wprowadzenia ograniczeń w wielu sektorach światowej gospodarki. W rezultacie RMSR i jej pracownicy zaczęli wspierać zainteresowane strony, odpowiadając na pytania dotyczące stosowania MSSF w związku z COVID-19, wprowadzając szczególne zwolnienia z wymogów rachunkowości, a także korygując plan prac Rady, w tym poprzez przełożenie terminów mniej istotnych konsultacji. Przykładem tych działań jest zmiana MSSF 16 „Leasing” mająca na celu ułatwienie przedsiębiorstwom prowadzenia rachunkowości w odniesieniu do ulg w zakresie leasingu wprowadzonych w związku z COVID-19, takich jak wakacje czynszowe i czasowe zmniejszenie wysokości czynszu.

Pełen przegląd działalności RMSR w zakresie stanowienia standardów, w tym prac Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), a także trwających procedur zatwierdzania standardów przedstawiono w *dodatku 1* do niniejszego sprawozdania.

Fundacja MSSF dokonała też aktualizacji taksonomii MSSF w celu odzwierciedlenia skutków nowych standardów i zmian⁵.

2.1.2. PROJEKTY BADAWCZE

Plan prac RMSR na lata 2017–2021 zakłada usprawnienie i wspieranie istniejących standardów, promowanie lepszej komunikacji oraz wspieranie wdrażania. W 2019 r. RMSR w ramach swojego projektu „Lepsza komunikacja” zakończyła techniczne dyskusje i opublikowała w grudniu projekt standardu *General Presentations and Disclosures* (Prezentacja i ujawnianie ogólnych informacji), w którym zaproponowała usprawnienia dotyczące struktury i treści podstawowego sprawozdania finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem rachunku zysków i strat.

RMSR również kontynuowała projekt badawczy dotyczący działalności wydobywczej, którego celem jest rozważenie ewentualnego zastąpienia standardu MSSF 6 „Poszukiwania i ocena zasobów mineralnych”.

W ramach działań następczych po przeglądzie powdrożeniowym MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” Rada rozważyła możliwe uproszczenia rachunkowości w odniesieniu do wartości firmy oraz ukierunkowane usprawnienia w zakresie testu na utratę wartości i w pierwszym kwartale 2020 r. wydała dokument otwierający debatę.

W 2019 r. RMSR rozpoczęła przegląd powdrożeniowy MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” i MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”.

2.1.3. KOMPLEKSOWY PRZEGLĄD STANDARDU „MSSF DLA MŚP”

W 2019 r. RMSR rozpoczęła drugi kompleksowy przegląd standardu „MSSF dla MŚP” w celu ujednolicenia tego standardu z pełnymi standardami MSSF, nie powodując przy tym zbędnych kosztów i obciążeń dla MŚP. W styczniu 2020 r. RMSR opublikowała wezwanie do udzielenia informacji.

2.2. OGÓLNE ZASADY, NA PODSTAWIE KTÓRYCH OPRACOWANO NOWE STANDARDY

2.2.1. OGÓLNE ZASADY

Zasady dotyczące należytej procedury ustanawiania standardów przez RMSR i KIMSF określono w podręczniku należytej procedury. Jego stosowanie nadzoruje specjalny komitet rady powierniczej Fundacji, tj. komitet ds. nadzoru nad należytą procedurą. W 2019 r. komitet ds. nadzoru nad należytą procedurą kontynuował przegląd podręcznika należytej procedury, którego celem było zwiększenie skuteczności standardów. Zmienioną wersję podręcznika

⁵ Finansowanie zapewniane przez Unię Europejską służy również terminowej aktualizacji taksonomii MSSF, która z kolei stanowi wkład w inicjatywę z zakresu europejskiego jednolitego formatu elektronicznego.

opublikowano w sierpniu 2020 r. Zgodnie z jedną z nowych zasad RMSR powinna w przyszłości publikować materiały objaśniające w celu rozwiązania kwestii związanych z wdrożeniem wydanego standardu przed datą rozpoczęcia jego stosowania.

Zmieniony podręcznik należytej procedury stanowi, że analizy skutków dokonywane przez RMSR powinny koncentrować się na usprawnieniu sprawozdawczości finansowej przy uwzględnieniu kosztów wdrożenia, a także tego, w jaki sposób większa przejrzystość może wpłynąć na stabilność finansową. Uwzględnia również analizę skutków w całym procesie stanowienia standardów. Jeżeli chodzi o szersze skutki gospodarcze nowych wymogów w zakresie sprawozdawczości finansowej, to w zmianach wskazuje się, że oceny ilościowe są zasadniczo niewykonalne w praktyce, przy czym w stosownych przypadkach RMSR może ocenić konkretne skutki gospodarcze. Zmieniona wersja nie jest w pełni zgodna z oczekiwaniem wyrażonym przez Komisję Europejską występującą jako członek organu nadzorczego, ponieważ nie może w wystarczającym stopniu wypełnić luki między ograniczonym zakresem oceny skutków dokonywanej przez RMSR a kryteriami zatwierdzenia dotyczącymi europejskiego dobra publicznego, które określono w rozporządzeniu w sprawie MSR.

2.3. ZARZĄDZANIE, UCZCIWOŚĆ I ROZLICZALNOŚĆ

2.3.1. OGÓLNE INFORMACJE

Fundacja MSSF jest organizacją non-profit w rozumieniu ogólnego prawa spółek Stanu Delaware (USA) i prowadzi działalność w Zjednoczonym Królestwie jako spółka zagraniczna.

Fundacją MSSF zarządza 22-osobowa rada powiernicza, która jest zbiorowo odpowiedzialna za ogólny nadzór nad RMSR i powoływanie członków RMSR. W 2019 r. odbyły się trzy posiedzenia rady powierniczej. Wyznaczenie członków rady powierniczej podlega podziałowi według pochodzenia geograficznego i wymaga uprzedniej zgody organu nadzorczego, którego zadaniem jest zapewnianie powiązania z organami publicznymi. Komisja Europejska jest członkiem organu nadzorczego. W 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia organu nadzorczego. RMSR składa się z 14 członków powoływanych przez radę powierniczą, także z zachowaniem wymogów równowagi geograficznej. Członkowie RMSR są mianowani na pięcioletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego przedłużenia. RMSR odpowiada za stanowienie standardów. W 2019 r. odbyło się 13 posiedzeń RMSR. Członkowie rady powierniczej powołują również 14 członków KIMSF, którego zadaniem jest interpretacja stosowania MSSF oraz udzielanie wskazówek w kwestiach dotyczących sprawozdawczości finansowej. Ponadto rolę forum dla uczestnictwa organizacji i osób fizycznych pełni komitet doradczy MSSF. Jego członkowie są także powoływani przez radę powierniczą, a RMSR konsultuje się z nimi w sprawie decyzji dotyczących dużych projektów.

2.3.2. ZASADY PRZEJRZYSTOŚCI

Zasadniczo wszystkie posiedzenia RMSR i KIMSF są otwarte dla publiczności. Programy posiedzeń są uprzednio publikowane, a same posiedzenia można oglądać w formie webcastów.

W kwestii rejestrów służących przejrzystości należy wskazać, że w sierpniu 2019 r. Fundacja MSSF wprowadziła rejestr dotyczący zaangażowania zainteresowanych stron obejmujący członków RMSR. Jest on publikowany w odstępach kwartalnych na stronie internetowej Fundacji MSSF⁶ i zawiera wykaz spotkań z zainteresowanymi stronami. Pierwsze sprawozdanie zostało opublikowane w grudniu 2019 r.

2.3.3. REPREZENTACJA ZAINTERESOWANYCH STRON

Zgodnie z „Przeglądem struktury i skuteczności” rady powierniczej z 2015 r. rozkład geograficzny rady powierniczej powinien być reprezentatywny dla światowych rynków kapitałowych i uwzględniać wymóg równowagi geograficznej, aby utrzymać równoważną reprezentację między Ameryką, Azją z Oceanią i Europą.

Statut Fundacji MSSF wymaga powołania w skład rady powierniczej po sześciu członków z każdego z tych trzech regionów oraz jednego członka z Afryki i trzech członków z dowolnego obszaru, pod warunkiem zachowania ogólnej równowagi geograficznej. Analogicznie kryteria członkostwa RMSR wymagają powołania po czterech członków z każdego regionu, jednego członka z Afryki i jednego członka z dowolnego obszaru.

W dniu 1 stycznia 2019 r. w skład rady powierniczej Fundacji MSSF powołano trzech nowych członków (Sarah J. Al Suhaimi [inny obszar]; dr Suresh Kana [Afryka] i Kazuyuki Masu [Azja z Oceanią]), a także ponownie powołano jednego członka (Guillermo Babatz [Ameryki]).

Na dzień 31 grudnia 2019 r. komitet doradczy MSSF składał się z 51 organizacji i liczył 50 indywidualnych członków. Komisja Europejska uczestniczy w nim w charakterze obserwatora. Ponadto członkami komitetu doradczego MSSF są Europejski Bank Centralny (EBC) i Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).

2.3.4. ROZLICZALNOŚĆ PRZED PARLAMENTEM EUROPEJSKIM

Zgodnie z rozporządzeniem 2017/827 należy przedstawić Parlamentowi Europejskiemu pełne sprawozdanie z rozwoju MSSF⁷. W dniach 26 lutego 2019 r. i 18 lutego 2020 r. odbyła się coroczna wymiana poglądów między Komisją Gospodarczą i Monetarną (ECON) Parlamentu Europejskiego a Hansem Hoogervorstem, przewodniczącym RMSR, i Erkki Liikanenem, przewodniczącym rady powierniczej Fundacji MSSF.

⁶ Zob.: <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/pages/board-member-external-engagement>

⁷ Motyw 7.

2.3.5. ZAPOBIEGANIE KONFLIKTOM INTERESÓW

Członkowie rady powierniczej Fundacji MSSF są powoływani na trzyletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego przedłużenia na ten sam okres, przy czym muszą oni zobowiązać się do działania w interesie publicznym. Na wniosek organu nadzorczego w 2018 r. przyjęto zmienioną politykę dotyczącą konfliktu interesów. Wprowadzono w niej zasadę, zgodnie z którą członek rady powierniczej i członek organu nadzorczego nie mogą być zatrudniani przez tę samą organizację. Polityka pozwala jednak przewodniczącemu rady powierniczej na odstępstwo od tej zasady w wyjątkowych okolicznościach.

Tylko jeden członek RMSR może być członkiem pracującym w niepełnym wymiarze godzin. Zgodnie ze statutem Fundacji MSSF członkowie RMSR pracujący w pełnym wymiarze godzin są zobowiązani do przerywania wszelkich stosunków pracy i powiązań, które mogłyby mieć wpływ na ich niezależność. Nie zezwala się na oddelegowanie przez pracodawcę i nie udziela się prawa do ponownego zatrudnienia u byłego pracodawcy.

2.3.6. PODZIAŁ FINANSOWANIA

W 2019 r. Fundacja MSSF otrzymała dotację Unii Europejskiej w wysokości 4,7 mln EUR, co stanowi 20,7 % łącznej kwoty otrzymanego finansowania. Zgodnie z podziałem finansowania Fundacji MSSF to właśnie UE zapewniała największy wkład, wyprzedzając pod tym względem międzynarodowe przedsiębiorstwa księgowe, których wkład w 2019 r. stanowił 19,8 % finansowania.

Obserwowana w ostatnich latach tendencja spadkowa, jeśli chodzi o wkład na rzecz Fundacji MSSF, utrzymała się także w 2019 r. W 2019 r. odnotowano spadek zgłoszonych wkładów o 10,8 % (10,6 % po uwzględnieniu wpływu wahań kursowych). Największe spadki wkładów zaobserwowano w przypadku Republiki Południowej Afryki (-95 %), Hiszpanii (-71 %), Hongkongu (-67 %), Brazylii (-48 %), Stanów Zjednoczonych⁸ (-34 %), międzynarodowych sieci biegłych rewidentów (-30 %), Szwajcarii (-19 %) i Niemiec (-9 %). Opis podziału finansowania według głównych obszarów geograficznych zawiera *dodatek 2*. Wskazuje on wyraźnie, że pomimo równej reprezentacji UE i USA w radzie powierniczej (po sześciu członków) i RMSR (po czterech członków Rady) wkład samego obszaru „Ameryki” stanowi jedynie do 5,1 % finansowania Fundacji, podczas gdy Europa i Azja z Oceanią wniosły odpowiednio 38,5 % i 33,5 % wszystkich wkładów. W porównaniu z 2018 r. wzrósł względny udział budżetu UE i państw członkowskich (z 35,8 % do 38,5 %). Spadek odnotowanych wkładów ze strony międzynarodowych sieci biegłych rewidentów został częściowo zrekompensowany przez porozumienie handlowe skutkujące zwiększeniem przychodów z licencji.

Fundacja MSSF odnotowała nadwyżkę netto w wysokości 3,8 mln GBP. Całkowita zatrzymana nadwyżka na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 38,1 mln GBP.

⁸ Od 2015 r. w finansowaniu Fundacji MSSF nie uczestniczy już Komisja Papierów Wartościowych i Giełd USA. Finansowanie ze Stanów Zjednoczonych pochodzi wyłącznie z dobrowolnych wkładów organizacji prywatnych.

3. EUROPEJSKA GRUPA DORADCZA DS. SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

3.1. PRZEGLĄD DZIAŁALNOŚCI EFRAG

Prace EFRAG można podzielić na trzy główne kategorie:

- podstawową rolą EFRAG pozostaje doradzanie Komisji Europejskiej w kwestii tego, czy nowe lub zmienione MSSF spełniają kryteria zatwierdzenia określone w rozporządzeniu w sprawie MSR dotyczącym stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości. Kryteria te obejmują spełnienie wymogu „prawdziwego i rzetelnego obrazu” oraz europejskiego dobra publicznego. Znaczną część prac EFRAG stanowią badania praktyczne, analizy, oceny skutków i działania informacyjne;
- drugim istotnym obszarem działalności EFRAG jest praca związana z MSSF, obejmująca prace badawcze i działania wnoszące wkład w działalność RMSR związaną ze stanowieniem standardów w celu zapewnienia, aby europejski punkt widzenia na temat rozwoju sprawozdawczości finansowej był jasno wyrażony w procesie stanowienia standardów MSSF;
- w 2019 r. w ramach planu działania Komisji w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego (2018 r.) poszerzono zakres prac EFRAG o ustanowienie Europejskiego Laboratorium Sprawozdawczości Przedsiębiorstw EFRAG („Laboratorium”), które rozpoczęło działalność w lutym 2019 r., kiedy to ruszyły prace działającej przy Laboratorium projektowej grupy zadaniowej ds. zgłaszania informacji związanych z klimatem.

3.1.1. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ZATWIERDZANIEM STANDARDÓW

W 2019 r. motorem programu prac EFRAG w dalszym ciągu była w dużej mierze decyzja RMSR w zakresie stanowienia standardów dotycząca zmiany MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”. We wrześniu 2019 r. EFRAG przedstawiła uwagi do proponowanych zmian MSSF 17. W czerwcu 2020 r. RMSR opublikowała zaktualizowane zmiany MSSF 17. EFRAG kontynuowała prace nad swoim projektem opinii w sprawie zatwierdzenia standardu, aby móc wydać go wkrótce po opublikowaniu zmienionego standardu.

W drugiej połowie 2019 r. EFRAG jeszcze bardziej zintensyfikowała swoje prace przygotowawcze nad opinią w sprawie zatwierdzenia standardu, prowadząc stały dialog i działania informacyjne z europejskimi ekspertami ds. ubezpieczeń z różnych grup zainteresowanych stron reprezentowanych w grupie roboczej ds. rachunkowości ubezpieczeniowej EFRAG (EFRAG IAWG). Ponadto przeprowadzono szczegółowe badania z udziałem szerszych grup, w ramach których poruszono wybrane tematy. W każdym etapie uczestniczyła grupa ekspertów technicznych EFRAG (EFRAG TEG) oraz rada EFRAG.

EFRAG zleciła także aktualizację swoich badań ekonomicznych z 2018 r. w takich dziedzinach jak trendy w branży, wszelkie potencjalne skutki dla konkurencji o kapitał

i klientów oraz wszelkie potencjalne skutki dla oferowanych przez ubezpieczycieli produktów i usług ubezpieczeniowych.

EFRAG uczestniczyła w przyspieszonym procesie zatwierdzania w ramach pierwszego etapu reformy IBOR w celu zapewnienia wprowadzenia zmian MSR 39 i MSSF 9 dotyczących instrumentów finansowych jeszcze przed terminem przedstawienia przez przedsiębiorstwa sprawozdań finansowych za 2019 r., tak aby uniknąć ewentualnych zakłóceń w procesach rachunkowości wynikających z reformy IBOR.

W 2018 r. sekretariat EFRAG przeprowadził na zasadzie pilotażowej analizę wczesnego etapu dokumentu otwierającego debatę RMSR pt. „Instrumenty finansowe o cechach instrumentów kapitałowych”, w nawiązaniu do wezwania EFRAG, aby oceny skutków przeprowadzane były w ciągu całego procesu stanowienia standardu, a nie jedynie na jego końcu. Pod koniec lutego 2019 r. sekretariat EFRAG opublikował dokument roboczy na temat analizy na wczesnym etapie. EFRAG przeprowadziła również analizę na wczesnym etapie w ramach przygotowywania projektu pisma z uwagami dotyczącego opracowanego przez RMSR projektu standardu *General Presentations and Disclosures* (Prezentacja i ujawnianie ogólnych informacji, dawniej „Podstawowe sprawozdania finansowe”) opublikowanego w grudniu 2019 r. Wyniki analizy na wczesnym etapie zapewniły informacje dotyczące opinii europejskich zainteresowanych stron na temat praktycznego wpływu nowych propozycji RMSR na ich sprawozdawczość finansową.

W 2019 r. EFRAG uczestniczyła w procesie konsultacji RMSR i sporządziła pisma z uwagami po konsultacjach publicznych w sprawie wszystkich propozycji RMSR (projekty zmian i dokumenty otwierające debatę). Pozostałe obszary zainteresowania obejmowały projekty RMSR dotyczące działalności objętej regulacją cen, podstawowych sprawozdań finansowych, komentarza kierownictwa, połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą i wartości firmy oraz utraty wartości.

3.1.2. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA

W 2019 r. w dalszym ciągu najważniejszym elementem działań EFRAG były jej prace badawcze ukierunkowane na wywieranie wpływu na RMSR oraz wspieranie debaty na forum międzynarodowym poprzez zapewnianie przywództwa merytorycznego w kwestiach istotnych dla Europy.

W 2019 r. w oparciu o konsultacje publiczne na temat priorytetów przeprowadzone w 2018 r. wśród europejskich zainteresowanych stron EFRAG prowadziła prace nad następującymi projektami: *Better Information on Intangibles* (Lepsze informacje na temat wartości niematerialnych i prawnych); *Crypto Assets* (Kryptoaktywa) oraz *Variable and Contingent Consideration* (Świadczenia zmienne i warunkowe). W styczniu 2020 r. EFRAG opublikowała przegląd literatury naukowej na temat wartości niematerialnych i prawnych. Opublikowała również dokument otwierający debatę pt. „Rachunkowość programów

emerytalnych z gwarancją zwrotu z aktywów”. Za pośrednictwem panelu naukowego i sieci akademickiej EFRAG zacieśniła współpracę ze środowiskiem naukowym.

Ponadto w odpowiedzi na drugi wniosek Komisji o zbadanie – w odniesieniu do długoterminowych instrumentów kapitałowych – możliwości zastosowania alternatywnego podejścia księgowego do wyceny wartości godziwej w odniesieniu do długoterminowych portfeli inwestycyjnych instrumentów kapitałowych latem 2019 r. EFRAG rozpoczęła konsultacje publiczne, aby zasięgnąć opinii zainteresowanych stron. EFRAG opublikowała swoją opinię techniczną w sprawie alternatywnego podejścia księgowego do wyceny wartości godziwej w oparciu o bilans zysków i strat w odniesieniu do instrumentów kapitałowych i quasi-kapitałowych w ramach długoterminowego modelu inwestycyjnego wraz z podsumowaniem informacji zwrotnych uzyskanych w ramach konsultacji publicznych w styczniu 2020 r.

3.1.3. LABORATORIUM EUROPEJSKIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ NIEFINANSOWA

Zadaniem Laboratorium Europejskiego jest stymulacja innowacyjności w zakresie sprawozdawczości przedsiębiorstw poprzez wymianę dobrych praktyk, co stanowi również uzupełnienie i wsparcie prac EFRAG w zakresie sprawozdawczości finansowej. W skład Laboratorium Europejskiego wchodzi: grupa sterująca ds. Laboratorium Europejskiego, której przewodniczy przewodniczący rady EFRAG oraz, w roli wiceprzewodniczącego, kierownik działu sprawozdawczości przedsiębiorstw, audytu i agencji ratingowych w Komisji, a także projektowe grupy zadaniowe.

Grupa sterująca ds. Laboratorium Europejskiego odpowiada bezpośrednio przed zgromadzeniem ogólnym EFRAG. Grupa sterująca ds. Laboratorium Europejskiego odpowiada za program Laboratorium Europejskiego, wyznaczanie członków projektowych grup zadaniowych, monitorowanie realizacji projektów, promowanie Laboratorium Europejskiego i aktywizowanie sieci.

Wraz z utworzeniem w lutym 2019 r. pierwszej grupy zadaniowej ds. zgłaszania informacji związanych z klimatem, po tym jak w grudniu 2018 r. przeprowadzono otwarty nabór kandydatów, Laboratorium Europejskie osiągnęło pełną gotowość operacyjną.

Po przeprowadzeniu działań informacyjnych z udziałem niemal 50 zainteresowanych stron na początku lutego 2020 r. projektowa grupa zadaniowa opublikowała swoje interaktywne praktyczne sprawozdanie zorientowane na działania. W sprawozdaniu podkreślono dobre praktyki w zakresie sprawozdawczości oraz wskazano możliwe sposoby poprawy obecnych praktyk w zakresie sprawozdawczości, a także dołączono dwa dokumenty uzupełniające dotyczące ujawniania ogólnych informacji na temat klimatu i sprawozdawczości w zakresie analiz scenariuszowych. Sprawozdanie opublikowano w odpowiednim czasie, tak aby mogło być wykorzystane przez przedsiębiorstwa i instytucje finansowe do celów sprawozdawczości przedsiębiorstw za 2019 r.

W trzecim kwartale 2019 r. grupa sterująca ds. Laboratorium Europejskiego przeprowadziła konsultacje publiczne na temat przyszłego programu Laboratorium Europejskiego. Na podstawie wyników konsultacji grupa sterująca podjęła decyzję w sprawie drugiego projektu Laboratorium Europejskiego dotyczącego sprawozdawczości w zakresie ryzyka niefinansowego i możliwości niefinansowych oraz powiązania z modelem biznesowym. Projekt uruchomiono w drugim kwartale 2020 r.

Ten nowy projekt cieszy się poparciem Komisji Europejskiej, która wystosowała wniosek o wydanie opinii technicznej, zlecając EFRAG w czerwcu 2020 r. rozpoczęcie prac przygotowawczych dotyczących możliwych europejskich standardów sprawozdawczości niefinansowej. Te prace przygotowawcze mają stanowić podstawę do opracowania europejskich standardów sprawozdawczości niefinansowej, w przypadku gdy w wyniku przeglądu dyrektywy w sprawie sprawozdawczości niefinansowej współustawodawcy zadecydują, że takie standardy są konieczne. Prace będzie realizować projektowa grupa zadaniowa ustanowiona przez Laboratorium Europejskie we wrześniu 2020 r., po przeprowadzeniu naboru kandydatów. Na stanowisko przewodniczącego grupy zadaniowej grupa sterująca ds. Laboratorium Europejskiego powołała Patricka de Cambourga, obecnego przewodniczącego „Autorité des Normes Comptables”.

3.2. ZARZĄDZANIE, PRZEJRZYSTOŚĆ I ROZLICZALNOŚĆ PUBLICZNA

3.2.1. ZARZĄDZANIE EFRAG PO ZALECENIACH OKREŚLONYCH W SPRAWOZDANIU MAYSTADTA

Reforma zarządzania EFRAG, która została wdrożona w dniu 31 października 2014 r., zwiększyła legitymację i reprezentatywność tej organizacji oraz wpłynęła na uspojnienie uczestnictwa UE w procesie stanowienia standardów. Reforma zarządzania zakończyła się w lipcu 2016 r. oficjalnym powołaniem przez zgromadzenie ogólne EFRAG Jeana-Paula Gauzèsa, byłego posła do Parlamentu Europejskiego, na przewodniczącego rady EFRAG po nominacji Komisji⁹ oraz zatwierdzeniu przez Parlament Europejski i Radę. Jego mandat został przedłużony na kolejne trzy lata do 30 czerwca 2022 r.

Europejskie Urzędy Nadzoru i EBC zdecydowały się zostać oficjalnymi obserwatorami z prawem zabierania głosu na forum rady EFRAG zamiast być jej członkami. Organy te przyczyniły się w istotny sposób do oceny skutków przeprowadzanej przez EFRAG, szczególnie w obszarze stabilności finansowej.

W 2019 r. rada EFRAG sformułowała wszystkie swoje wnioski na podstawie pełnego konsensusu, bez konieczności odwoływania się do głosowania większościowego. W 2017 r., stosownie do sprawozdania Maystadta¹⁰, utworzono miejsce dla europejskich organizacji

⁹ Zob. decyzja Komisji z dnia 22 maja 2019 r., C(2019) 3760 final.

¹⁰ Czy standardy MSSF powinny być bardziej „europejskie”? Sprawozdanie Philippe’a Maystadta – październik 2013 r.

reprezentujących prywatnych inwestorów („użytkowników końcowych”), uczestniczących w posiedzeniach w charakterze obserwatora.

Co roku rada EFRAG przeprowadza przegląd wyników i skuteczności własnych członków pod nadzorem zgromadzenia ogólnego EFRAG. Przegląd z 2019 r., który obejmował szereg kwestii dotyczących strategii, zarządzania i działalności operacyjnej, wykazał, że struktura zarządzania funkcjonowała na ogół dobrze, co zaowocowało wzrostem wiarygodności organizacji. Przyjęto szereg zaleceń w celu dalszej poprawy skuteczności działań EFRAG w przyszłości. Realizacja strategii komunikacji EFRAG oraz ustanowienie zespołu ds. komunikacji pod kierownictwem przewodniczącego Rady EFRAG przyczyniły się do dalszych postępów w zakresie eksponowania i wiarygodności EFRAG.

Nie odnotowano żadnych problemów dotyczących potencjalnych konfliktów interesów. W wewnętrznym regulaminie EFRAG określono wymogi dotyczące konfliktu interesów, a rada EFRAG publikuje na stronie internetowej EFRAG politykę postępowania członków rady w zakresie konfliktu interesów. Celem tej polityki jest zapewnienie wiarygodności EFRAG jako organizacji działającej w europejskim interesie publicznym. W zamierzeniu polityka ta ma pozwolić na uniknięcie sytuacji, w których może dojść do konfliktu lub wrażenia konfliktu: zniechęcającego do swobodnej dyskusji; skutkującego decyzjami lub działaniami, które nie leżą w najlepszym interesie ogółu europejskiej opinii publicznej lub EFRAG; wywołującego wrażenie, że EFRAG działała w sposób nieprawidłowy. Członkowie rady EFRAG i pracownicy EFRAG co roku potwierdzają swoją niezależność, podpisując stosowne deklaracje.

3.2.2. ZASADY PRZEJRZYSTOŚCI

Jak wynika z dowodów zebranych w 2019 r., należyta procedura EFRAG w dużej mierze pozostała w zgodzie z potrzebami zainteresowanych stron. Charakteryzuje się ona przejrzystym przepływem informacji między wszystkimi uczestniczącymi stronami. EFRAG nadal wykazuje zaangażowanie we współpracę z Komisją w celu osiągnięcia jeszcze wyższych niż dotychczasowe standardów przejrzystości. Ma to istotne znaczenie dla zapewnienia, aby nowe MSSF odpowiadały potrzebom Europy.

Przejrzysta i jawna należyta procedura, którą EFRAG z czasem rozwinęła, umożliwia wszystkim europejskim zainteresowanym stronom przedstawienie swoich stanowisk do rozpatrzenia przez EFRAG oraz zapewnia uwzględnienie różnorodnych europejskich modeli rachunkowości i modeli gospodarczych oraz opinii w procesie formułowania stanowisk EFRAG.

Ponadto w ramach swojej należytej procedury EFRAG publikuje projekty stanowisk na potrzeby konsultacji publicznych, prowadzi badania praktyczne i innego rodzaju analizy skutków, organizuje imprezy informacyjne (niektóre z nich są kierowane w szczególności do odbiorców), a także przeprowadza specjalne ankiety, publikuje podsumowanie otrzymanych informacji zwrotnych i swoje ostateczne stanowiska. EFRAG przyczynia się do stanowienia

standardów opartych na dowodach, podejmując badania ilościowe, które dostarczają informacji do celów dyskusji na temat uwag EFRAG i jej opinii w sprawie zatwierdzania standardów i które stopniowo stają się ważniejszą częścią prac badawczych EFRAG.

Posiedzenia rady EFRAG, EFRAG TEG, i forum konsultacyjnego podmiotów stanowiących standardy EFRAG (EFRAG CFSS) są jawne, a porządek obrad i podsumowania posiedzeń są publikowane na stronie internetowej EFRAG. Ponadto dokumenty towarzyszące porządkowi posiedzeń rady EFRAG oraz posiedzeń EFRAG TEG i EFRAG CFSS są ogólnodostępne. Od marca 2018 r. te publiczne posiedzenia są transmitowane przez internet, dzięki czemu zainteresowane strony mają możliwość obejrzenia dyskusji nie tylko w czasie rzeczywistym, ale również po zakończeniu posiedzenia. Wkład w dyskusje EFRAG TEG stanowią również informacje otrzymywane od EFRAG CFSS oraz wyspecjalizowanych grup roboczych EFRAG i paneli doradczych.

Wkład otrzymywany za pośrednictwem panelu użytkowników EFRAG ma kluczowe znaczenie dla pracy EFRAG. Zróżnicowanie składu tych grup, a także rady EFRAG i EFRAG TEG, zarówno pod względem geograficznym, jak i zawodowym, zapewnia nie tylko przejrzystą i jawną należytą procedurę, ale również odpowiednie uwzględnienie przez EFRAG wszystkich różnych punktów widzenia.

Rada EFRAG otrzymuje regularne sprawozdania ze wszystkich spotkań między pracownikami EFRAG a innymi stronami (innych niż zwykłe spotkania administracyjne). Sprawozdania te w formie zagregowanej wchodzą w skład sprawozdań końcowych na temat dotacji, które EFRAG przedkłada Komisji.

Co roku EFRAG publikuje roczny przegląd, przedstawiając w przejrzysty sposób swoją strukturę zarządzania, strukturę finansową oraz główne działania podjęte w danym roku. Roczny przegląd za 2019 r. opublikowano w dniu 19 maja 2020 r.¹¹

Ponadto w dniu 9 lipca 2019 r. rada EFRAG zatwierdziła publiczny rejestr EFRAG służący przejrzystości, zawierający informacje na temat wszystkich spotkań i konferencji z udziałem przewodniczącego rady, przewodniczącego TEG oraz dyrektora generalnego EFRAG.

3.2.3. PRZEDSTAWICIELSTWO RADY I ROZLICZALNOŚĆ PUBLICZNA STRUKTURY ZARZĄDZANIA EFRAG

W 2019 r. informacje zwrotne uzyskane od organizacji członkowskich EFRAG na temat podejścia do struktury zarządzania EFRAG w ramach promowania szerokiej reprezentacji interesów i rozliczalności publicznej były ogólnie pozytywne. EFRAG nadal zwraca szczególną uwagę na zapewnienie neutralności i obiektywności w procesie podejmowania decyzji.

¹¹ Zob.:
<https://efrag.org/About/AnnualReports>

EFRAG dąży do zapewnienia odpowiedniego poziomu równowagi geograficznej, zawodowej i równowagi płci w swojej radzie, grupie ekspertów technicznych oraz grupach roboczych i panelach doradczych, a także w ramach grupy sterującej ds. Laboratorium Europejskiego i jej grup zadaniowych. W wewnętrznym regulaminie EFRAG uwzględniono wymogi dotyczące maksymalnej liczby członków tej samej narodowości w składzie rady EFRAG i EFRAG TEG. Wymogi te mają również zastosowanie do grupy sterującej ds. Laboratorium Europejskiego. Ponadto istnieją wymogi dotyczące właściwej równowagi pod względem doświadczenia zawodowego i płci.

Członkowie rady EFRAG są powoływani przez organizacje członkowskie EFRAG zgodnie z systemem wprowadzonym w następstwie zaleceń zawartych w sprawozdaniu Maystadta. Do EFRAG TEG, jej grup roboczych i paneli doradczych oraz grupy sterującej ds. Laboratorium Europejskiego i jej projektowych grup zadaniowych prowadzone są otwarte nabory kandydatów.

Liczba zgłoszeń jest bardzo zróżnicowana. Występuje w szczególności niedobór kandydatów płci żeńskiej oraz kandydatów z Europy Środkowo-Wschodniej, ale sytuacja ta poprawia się. Jeżeli chodzi o tę drugą kwestię, w ramach rotacji w 2020 r. EFRAG powołała członka EFRAG TEG pochodzącego z Republiki Czeskiej, ze skutkiem od 1 kwietnia 2020 r. Zespół zarządzający składa się z samych kobiet-specjalistów. EFRAG udało się także pozyskać większą liczbę kandydatów płci żeńskiej i kandydatów z Europy Środkowo-Wschodniej do grupy sterującej ds. Laboratorium Europejskiego i jej projektowej grupy zadaniowej (zob. szczegółowy stan na dzień 31 grudnia 2019 r. w *odpadku 4*).

Mimo że zasadniczo wyniki tych działań były pozytywne, kilka kwestii zidentyfikowanych w ubiegłych latach nadal budzi obawy i wymaga dalszych usprawnień, na przykład problem niedostatecznej reprezentacji odbiorców sprawozdań, podmiotów sporządzających sprawozdania i inwestorów. EFRAG powinna nadal aktywnie pozyskiwać informacje zwrotne od zainteresowanych stron, które nie są blisko związane z pracą EFRAG, oraz chronić się przed stronniczością wobec branży i innych interesów.

3.2.4. ZAANGAŻOWANIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NA WCZESNYM ETAPIE

EFRAG jest wystarczająco dobrze znana w kręgu podmiotów, które są bezpośrednio zainteresowane MSSF. Wydaje się jednak, że w 2019 r. jej widoczność wśród decydentów takich jak Parlament Europejski zmalała.

EFRAG z zadowoleniem przyjąłaby przywrócenie stałego zespołu ds. MSSF komisji ECON Parlamentu Europejskiego służącego wymianie poglądów i powiadamianiu o istotnych problemach. W przeciwieństwie do lat ubiegłych w 2019 r. nie odbyła się żadna wymiana poglądów w ramach posiedzenia jawnego komisji ECON. EFRAG uwzględniła rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 3 października 2018 r. w sprawie MSSF 17 w swojej pracy nad opinią w sprawie zatwierdzenia MSSF 17.

EFRAG zasadniczo uczestniczy w posiedzeniach Komitetu Regulacyjnego Rachunkowości (ARC) i na wniosek Komisji przedstawia prace w toku na określone tematy. Umożliwia to Komitetowi Regulacyjnemu Rachunkowości wymianę poglądów z EFRAG i wczesne przekazanie informacji. Komitet Regulacyjny Rachunkowości omawia pisma z wnioskiem o opinię w sprawie zatwierdzenia przed ich przesłaniem do EFRAG, aby zapewnić uwzględnienie wszystkich istotnych kwestii.

Otrzymywanie informacji od Parlamentu i Komitetu Regulacyjnego Rachunkowości na wczesnym etapie pozwala EFRAG na uwzględnienie istotnych kwestii w konsultacjach publicznych na temat projektów pism z uwagami lub projektów opinii w sprawie zatwierdzenia.

3.3. DYWERSYFIKACJA I RÓWNOWAGA STRUKTURY FINANSOWANIA EFRAG

EFRAG jest organizacją działającą w europejskim interesie publicznym, finansowaną ze środków publicznych i prywatnych. EFRAG posiada formę prawną AISBL (belgijska międzynarodowa organizacja non-profit). W 2019 r. finansowanie EFRAG zapewniło osiem europejskich organizacji zainteresowanych stron i dziewięć organizacji krajowych, a także Komisja Europejska. Podział wkładów pieniężnych według organizacji członkowskich przedstawiono w *dodatku 3*.

Poza finansowaniem w postaci środków pieniężnych EFRAG otrzymuje wkłady niepieniężne od nieopłacanych członków EFRAG TEG, rady EFRAG, grup roboczych i paneli doradczych, a także wsparcie w formie oddelegowań do sekretariatu EFRAG.

Struktura finansowa EFRAG w 2019 r. nie budziła szczególnych zastrzeżeń. Łączne wydatki i koszty zasobów ludzkich nie przekraczały budżetu, a liczba pracowników utrzymywała się na stałym poziomie. Ważne jest jednak, aby EFRAG zabezpieczyła swoją strukturę finansowania w dłuższej perspektywie i znalazła dodatkowe źródła finansowania, nie tylko w związku ze zmniejszeniem wkładu przedstawicieli zawodu księgowego w 2020 r. i finansowymi skutkami brexitu, ale także biorąc pod uwagę możliwy negatywny wpływ koronawirusa na wkład niektórych organizacji.

Świadoma problemu EFRAG już dąży do rozszerzenia swojej bazy członkowskiej. Jej przewodniczący, Jean-Paul Gauzès, utworzył w 2019 r. grupę zadaniową, która ma zająć się kwestią długoterminowej struktury finansowania EFRAG. Baza członkowska EFRAG najlepiej powinna obejmować wszystkie państwa członkowskie UE. Wsparcie wszystkich instytucji unijnych i państw członkowskich w zachęcaniu organizacji krajowych do dołączenia do EFRAG byłoby niezwykle pomocne.

1. RADA NADZORU NAD INTERESEM PUBLICZNYM

4.1. PRZEGLĄD DZIAŁALNOŚCI

Globalna architektura stanowienia standardów w dziedzinie badania sprawozdań finansowych, usług atestacyjnych, etyki i edukacji składa się z trójpoziomowej struktury, którą tworzą rady ds. stanowienia standardów, wspierane przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC), niezależny nadzór (PIOB) oraz rozliczalność przed organem monitorującym złożonym z organów publicznych (Grupą Monitorującą).

PIOB jest niezależnym organem zewnętrznym liczącym 10 członków włącznie z przewodniczącym (2 członków unijnych z ogólnej liczby 10 mianowała Komisja), który nadzoruje ustanawianie standardów dotyczących badania sprawozdań finansowych, etyki i edukacji księgowych. Przedmiotowymi standardami są Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej (MSRF), standardy etyczne dla księgowych i międzynarodowe standardy kształcenia. Struktura stanowienia standardów jest efektem reform IFAC przeprowadzonych w 2003 r.¹², które przygotowano w reakcji na spektakularne bankructwa spółek i zaniedbania w zakresie sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych w szeregu krajów. Kluczową reformą było utworzenie PIOB, której celem jest zwiększenie zaufania inwestorów i innych podmiotów poprzez nadzorowanie odpowiedniego dostosowania do interesu publicznego działalności rad ds. stanowienia standardów związanych z badaniem sprawozdań finansowych.

Ogólne zadanie PIOB polega na zapewnieniu przestrzegania należytej procedury, nadzoru i przejrzystości, a także ochrony interesu publicznego w toku procesu obejmującego zaproponowanie, opracowanie i przyjęcie międzynarodowego standardu dla biegłych rewidentów.

PIOB zatwierdza również nominacje członków rad ds. stanowienia standardów, uzgadnia ich strategie i plany pracy, monitoruje opracowywanie standardów i weryfikuje, czy wszystkie aspekty poruszone w trakcie konsultacji publicznych są należycie brane pod uwagę. W razie potrzeby PIOB zaleca podjęcie kroków mających zapewnić faktyczną zgodność standardów z interesem publicznym.

W 2019 r. PIOB, jak wyjaśniono w jej 15. sprawozdaniu publicznym opublikowanym w maju 2020 r.¹³, utrzymywała regularne kontakty z radami ds. stanowienia standardów będącymi pod jej nadzorem – Radą Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB), Radą Międzynarodowych Standardów Edukacyjnych Rachunkowości (IAESB) oraz Radą Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych

¹² IFAC jest podmiotem prywatnym reprezentującym księgowych i biegłych rewidentów na całym świecie.

¹³ <https://ipiob.org/wp-content/uploads/2020/11/PIOB-Fifteenth-Public-Report-2019-1.pdf>

(IESBA), ich trzema konsultacyjnymi grupami doradczymi, panelem doradczym ds. zgodności oraz komitetem nominującym i kierownictwem IFAC.

Zgodnie z radą PIOB IAASB uwzględniła w swojej strategii na kolejne cztery lata działania związane z pozyskiwaniem informacji dotyczących zarówno kontynuacji działalności, jak i roli biegłego rewidenta w wykrywaniu oszustw.

IAASB przyjęła Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej (MSRF) 315 (zmieniony). Za pomocą MSRF 315 wprowadzono bardziej rygorystyczne wymogi i szczegółowe wytyczne dotyczące identyfikacji i oceny ryzyka oraz podkreślenia znaczenia profesjonalnego sceptycyzmu i analizy danych, które zostały uznane przez PIOB za kwestie o kluczowym znaczeniu dla interesu publicznego.

PIOB przedstawiła także uwagi na temat nowych proponowanych standardów zarządzania jakością, nad którymi pracuje obecnie IAASB, chcąc zapewnić wyższą jakość badań sprawozdań finansowych oraz wzmocnić znaczenie zawodowego sceptycyzmu.

Międzynarodowy kodeks etyki zawodowych księgowych wydany przez IESBA jest kluczowym narzędziem łączącym podstawowe zasady i przepisy, które ukierunkowują zawodowych księgowych i ich firmy w stronę modelu biznesowego umożliwiającego identyfikowanie i unikanie potencjalnych konfliktów etycznych i zagrożeń dla niezależności. Obecna praktyka równoczesnego świadczenia usług badania sprawozdań finansowych i usług doradczych jest przedmiotem szerokiej dyskusji. W związku z tym PIOB zachęciła IESBA do poszerzenia zakresu projektu dotyczącego dozwolonych i zabronionych usług innych niż atestacyjne. W 2019 r. IESBA rozpoczęła konsultacje publiczne na temat zaktualizowanych standardów służących dalszemu ograniczeniu oferowania usług innych niż atestacyjne na rzecz badanych przedsiębiorstw, a także rozpoczęła kolejny projekt dotyczący nowego standardu, zgodnie z którym biegli rewidenty będą zobowiązani przeciwdziałać zagrożeniom dla niezależności biegłych rewidentów wynikającym z kwestii związanych z wynagrodzeniem (projekt dotyczący wynagrodzenia).

PIOB bierze również aktywny udział w dyskusjach Grupy Monitorującej na temat reformy obecnego modelu zarządzania i nadzoru międzynarodowych standardów badania sprawozdań finansowych i przyczynia się do opracowania „ram interesu publicznego”, których celem byłoby zapewnienie lepszego mechanizmu oceny tego, w jaki sposób interes publiczny jest uwzględniany w całym procesie stanowienia standardów. W dniu 14 lipca 2020 r. Grupa Monitorująca opublikowała swoje zalecenia dotyczące wzmocnienia systemu stanowienia międzynarodowych standardów dotyczących badań sprawozdań finansowych i etyki¹⁴.

¹⁴ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2020-07-MG-Paper-Strengthening-The-International-Audit-And-Ethics-Standard-Setting-System.pdf

4.2. ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ

Członkowie PIOB są powoływani przez Grupę Monitorującą, która jest ostatecznie odpowiedzialna za ogólne zasady zarządzania w dziedzinie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej, usług atestacyjnych, etyki oraz edukacji.

Grupa Monitorująca, której członkiem jest Komisja Europejska, monitoruje sposób, w jaki PIOB wypełnia swoją rolę w zakresie interesu publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru PIOB nad procesem stanowienia standardów.

W kwestii ewentualnych sytuacji konfliktu interesów członkowie i pracownicy PIOB muszą przestrzegać kodeksu postępowania PIOB. Pierwsza zasada kodeksu postępowania PIOB stanowi, że członkowie i pracownicy Rady nie mogą zostać włączeni w żadną sprawę, w odniesieniu do której ich ocena może być dotknięta konfliktem interesów. Co roku każdy członek Rady podpisuje oświadczenie o braku konfliktu interesów. W 2019 r. żaden z członków rady PIOB nie zgłosił sytuacji konfliktu interesów.

4.3. ZMIANY W ZAKRESIE RÓŻNICOWANIA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2019 R.

Finansowanie PIOB ma na celu zachowanie jej niezależności faktycznej oraz wizerunku. Aby osiągnąć cel związany z interesem publicznym, odpowiednie zróżnicowanie źródeł stabilnego finansowania pomogłoby nie tylko zachować ciągłość prac, lecz także zapewniłoby niezależność PIOB. Znaczenie różnicowania źródeł finansowania dostrzeżono już w przeprowadzonej w 2003 r. reformie Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC), w wyniku której powstał obecny system stanowienia standardów międzynarodowych, w tym PIOB.

Od momentu utworzenia w 2005 r. aż do 2010 r., kiedy zaczął funkcjonować wspólnotowy program finansowania ustanowiony decyzją 716/2009/WE, PIOB była finansowana wyłącznie przez IFAC (nie licząc wkładu niepieniężnego Hiszpanii, tj. najmu biura w Madrycie).

Środki udostępnione przez IFAC w danym roku stanowią maksymalny gwarantowany wkład. Wkłady spoza IFAC zastępują i tym samym zmniejszają wkład IFAC w danym roku. W idealnym układzie udział IFAC w finansowaniu całkowitych rocznych wydatków PIOB powinien wynosić mniej niż połowę ich całkowitej kwoty. Znalezienie innych sponsorów publicznych stanowi jednak bardzo duże wyzwanie. Już od wielu lat drugim pod względem wkładu darczyńcą na rzecz PIOB jest UE. W 2019 r. przychód PIOB (wkłady pieniężne i niepieniężne) wyniósł 1 858 346 EUR, a wkład UE – 338 000 EUR, czyli 18,18 %. Wkład IFAC wyniósł 1 201 028 EUR, czyli 64,62 %.

W art. 9 ust. 5 rozporządzenia przewiduje się, że jeżeli finansowanie przez IFAC w danym roku jest wyższe niż dwie trzecie całkowitego rocznego finansowania PIOB, Komisja proponuje ograniczenie swojego rocznego wkładu na ten rok do maksymalnej kwoty wynoszącej 300 000 EUR. Jak dotąd nie miało to miejsca. Ponieważ finansowanie IFAC nie

osiągnęło progu krytycznego określonego w rozporządzeniu (66,66 %), Komisja nie musi korygować wysokości swojego wkładu z roku 2019 wniesionego na rzecz PIOB.

5. WNIOSKI I KWESTIE, KTÓRE NALEŻY ROZWAŻYĆ W PRZYSZŁOŚCI

Przedmiotowa ocena programu finansowania przeprowadzona przez Komisję Europejską w 2019 r. potwierdza znaczenie i wartość dodaną programu finansowania unijnego. Potwierdza ona również, że program wzmacnia legitymację jego trzech beneficjentów (Fundacji MSSF, EFRAG i PIOB) do działania na rzecz europejskiego interesu publicznego poprzez rozwijanie i promowanie europejskiego punktu widzenia w dziedzinie sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych oraz zapewnianie, aby ten punkt widzenia był odpowiednio uwzględniany w procesach stanowienia standardów przez RMSR i IFAC.

Jeśli chodzi o Fundację MSSF, RMSR wprowadziła środki w związku z obawami dotyczącymi etapu poprzedzającego wdrożenie MSSF 17. Odroczyła datę wejścia w życie o dwa lata, do 1 stycznia 2023 r., i wprowadziła ukierunkowane zmiany MSSF 17. Zakres, w jakim wszystkie obawy europejskich zainteresowanych stron zostały rozważone, można jednak będzie ocenić dopiero wówczas, gdy EFRAG przedłoży Komisji Europejskiej swoją opinię w sprawie zatwierdzenia zmian MSSF 17.

Z zestawienia finansowania Fundacji MSSF w 2019 r. wynika ponadto, że dysproporcja pomiędzy wkładem finansowym a powiązaną reprezentacją poszczególnych obszarów prawnych w radzie powierniczej i RMSR dodatkowo się zwiększyła w stosunku do już wcześniej niezrównoważonej sytuacji. Udział w łącznym finansowaniu jest szczególnie niski w przypadku regionu „Ameryk” (5 %), choć liczba przedstawicieli tego regionu jest taka sama jak w przypadku UE, której udział w łącznym finansowaniu wynosi 38 % (Komisja i państwa członkowskie), i wyższa niż w przypadku Azji z Oceanią, której udział w łącznym finansowaniu wynosi 33 %.

W odniesieniu do EFRAG Komisja doceniła w szczególności kompleksową ocenę skutków zainicjowaną przez EFRAG w ramach wsparcia dla jej przyszłej opinii w sprawie zatwierdzenia MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”, a także jej kluczową rolę w świadczeniu na rzecz Komisji doradztwa technicznego w zakresie alternatywnego podejścia księgowego do długoterminowych instrumentów kapitałowych i zalecenie Komisji, aby zażądała od RMSR „sprawnego” przeprowadzenia przeglądu podejścia zabraniającego recyklingu instrumentów kapitałowych, o którym mowa w MSSF 9.

Niezależna funkcja nadzorcza PIOB istnieje po to, by inwestorom i innym podmiotom dać pewność, że stanowienie standardów badania sprawozdań finansowych odbywa się w interesie publicznym. Reforma zainicjowana przez Grupę Monitorującą ma na celu wzmocnienie roli nadzorczej PIOB oraz zwiększenie jej bazy finansowania.

Dodatek 1 – Podsumowanie działań dotyczących MSSF w 2019 r.

Standard	Data wydania przez RMSR	Data rozpoczęcia stosowania	Data publikacji w Dzienniku Urzędowym
MSSF 17 – Umowy ubezpieczeniowe	18.05.2017	01.01.2023	
Zmiana MSR 28 – Odsetki długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	12.10.2017	1.01.2019	11.02.2019
Coroczne zmiany MSSF – lata 2015–2017	12.12.2017	1.01.2019	15.03.2019
Zmiany MSR 19 – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu	7.02.2018	1.01.2019	14.03.2019
Zmiany odniesień do ram koncepcyjnych w MSSF	29.03.2018	01.01.2020	06.12.2019
Zmiany MSSF 3 – Definicja przedsiębiorstwa	22.10.2018	01.01.2020	22.04.2020
Zmiany MSR 1 i MSR 8 – Definicja materiału	31.10.2018	01.01.2020	10.12.2019
Zmiany MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 – Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (etap 1)	26.09.2019	01.01.2020	16.01.2020
Zmiany MSR 1 – Prezentacja sprawozdań finansowych (klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe)	23.01.2020	01.01.2023	
Zmiany MSSF 16 – Leasing	28.05.2020	01.06.2020	
Zmiany MSSF 17, MSSF 9 i MSSF 4 – Możliwość odroczenia	25.06.2020	01.01.2023	
Zmiany MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 – Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (etap 2)	27.08.2020	1.01.2021	

Projekty zgłoszone we wnioskach o przyznanie dotacji	2018	2019	2020	Uwagi
Projekt „Lepsza komunikacja”				
Podstawowe sprawozdania finansowe	Plan prac	Projekt zmian – 17.12.2019	Plan prac	Ukierunkowane usprawnienie struktury i treści podstawowego sprawozdania finansowego. Oczekuje się, że informacje zwrotne dotyczące projektu zmian zostaną przedstawione w czwartym kwartale 2020 r.
Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji – zasady ujawniania informacji	Dokument otwierający debatę – 30.03.2017	Podsumowanie projektu opublikowane w marcu 2019 r.		Projekt zakończony.
Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji – ukierunkowany przegląd na poziomie standardu pod kątem ujawniania informacji	Plan prac	Plan prac	Plan prac	Projekt mający na celu sprawdzenie wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w MSSF 13 „Ustalanie wartości godziwej” i MSR 19 „Świadczenia pracownicze” na podstawie nowych wytycznych określonych przez RMSR. Przedstawienie projektu zmian przełożone na pierwszą połowę 2021 r.
Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji – polityka rachunkowości	Plan prac	Projekt zmian – 01.08.2019	Plan prac	Projekt mający na celu usprawnienie ujawniania informacji na temat polityki rachunkowości poprzez zastosowanie zasady istotności. Oczekuje się, że informacje zwrotne dotyczące projektu zmian zostaną przedstawione w czwartym kwartale 2020 r.
Komentarz	Plan prac	Plan prac	Oczekuje się,	Projekt mający na celu zmianę i aktualizację opisu

kierownictwa			że projekt zmian zostanie przedstawiony w pierwszym kwartale 2021 r.	praktyk 1 w zakresie komentarza kierownictwa jako instrumentu uzupełniającego i wspierającego sprawozdanie finansowe.
Projekty badawcze				
Połączenie przedsiębiorstw znajdujących się pod wspólną kontrolą	Plan prac	Plan prac	Oczekuje się, że dokument otwierający debatę zostanie przedstawiony w czwartym kwartale 2020 r.	Celem projektu jest zmniejszenie różnorodności w rachunkowości dotyczącej połączeń przedsiębiorstw znajdujących się pod wspólną kontrolą.
Stopa dyskontowa	Plan prac	Podsumowanie projektu opublikowane w lutym 2019 r.		Projekt zakończony.
Dynamiczne zarządzanie ryzykiem	Plan prac	Plan prac	Plan prac	Plan badań dotyczących makrozabezpieczeń (ang. <i>macro hedging</i>), którego celem jest opracowanie modelu księgowego służącego do raportowania efektu zabezpieczenia i dynamicznego zarządzania ryzykiem. Oczekuje się, że podstawowe działania informacyjne dotyczące modelu zostaną przeprowadzone w czwartym kwartale 2020 r., przed opracowaniem drugiego

				dokumentu otwierającego debatę.
Instrumenty finansowe o cechach instrumentów kapitałowych	Plan prac	Dokument otwierający debatę – czerwiec 2018 r.	W toku	Wyjaśnienie dotyczące prezentacji instrumentów finansowych o charakterze zarówno zobowiązaniowym, jak i kapitałowym. Ma na celu wyjaśnienie wymogów MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”. Oczekuje się, że decyzja w sprawie kierunku realizacji projektu zostanie podjęta w czwartym kwartale 2020 r.
Wartość firmy oraz utrata wartości	Plan prac	Plan prac	Dokument otwierający debatę – 19.03.2020	Projekt badawczy, który ma zapewnić wczesne rozpoznawanie utraty wartości firmy. Ma on na celu usprawnienie wymogów MSR 36.
Działalność objęta regulacją cen	Plan prac	Plan prac	Oczekuje się, że projekt zmian zostanie przedstawiony w czwartym kwartale 2020 r.	Projekt mający na celu uwzględnienie efektu regulacji cen w przypadku regulacji polityk cenowych spółek.
Działalność wydobywcza		Plan prac	Plan prac	Projekt badawczy mający na celu rozważenie aktualizacji MSSF 6 „Poszukiwania i ocena zasobów mineralnych”. Badanie dotyczące przeglądu planowane jest w pierwszej połowie 2021 r.
Świadczenia emerytalne, które zależą od zwrotu z aktywów		Plan prac	Plan prac	Projekt badawczy mający na celu opracowanie propozycji wprowadzenia zmiany o wąskim zakresie w MSR 19 „Świadczenia pracownicze” w odniesieniu do świadczeń emerytalnych, które zależą od zwrotów

				z aktywów. Badanie dotyczące przeglądu planowane jest w czwartym kwartale 2020 r.
Przegląd powdrożeniowy MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12.		Plan prac	Plan prac	Przegląd ma na celu ocenę wpływu MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” i MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”. Oczekuje się, że wezwanie do udzielenia informacji zostanie opublikowane w czwartym kwartale 2020 r.
Projekty z zakresu utrzymania standardów – zmiany o wąskim zakresie				
Zasady rachunkowości oraz wartości szacunkowe (zmiany MSR 8)	Plan prac	Plan prac	Oczekuje się, że zmiana zostanie wprowadzona w czwartym kwartale 2020 r.	Wyjaśnienia dotyczące rozróżnienia między zasadami rachunkowości a wartościami szacunkowymi.
Zmiany w zasadach rachunkowości (zmiana MSR 8)	Plan prac	Projekt zmian – 26.03.2018	Plan prac	Projekt mający na celu obniżenie progu niewykonalności w praktyce w kontekście zastosowania z mocą wsteczną dobrowolnych zmian w zasadach rachunkowości. Oczekuje się, że decyzja w sprawie kierunku realizacji projektu zostanie podjęta w czwartym kwartale 2020 r.
Dostępność zwrotu (zmiany KIMSF 14)	Plan prac	Plan prac	Plan prac	Wyjaśnienia dotyczące tego, kiedy strony trzecie posiadają prawo do podejmowania szczególnych decyzji na temat programu określonych świadczeń

				przedsiębiorstwa.
Opłaty w teście 10 % z tytułu usunięcia z bilansu (zmiana MSSF 9)	Plan prac	Plan prac	Publikacja zmiany – 14.05.2020	Projekt zakończony.
Zachęty leasingowe (zmiana przykładu ilustrującego 13 dołączonego do MSSF 16)	Plan prac	Projekt zmian maj 2019	Publikacja zmiany – 14.05.2020	Projekt zakończony.
Usprawnienia MSSF 8 – Segmenty operacyjne	Projekt zmian – 29.03.2017	Podsumowanie projektu – luty 2019 r.		Zakończono projekt po otrzymaniu informacji zwrotnych z konsultacji na temat projektu zmian.
Rzeczowe aktywa trwałe: wpływy przed planowanym wykorzystaniem (Zmiany MSR 16)	Projekt zmian – 20.06.2017	Plan prac	Publikacja zmian – 14.05.2020	Projekt zakończony.
Opodatkowanie pomiarów wartości godziwej (zmiany MSR 41)		Plan prac	Publikacja zmian – 14.05.2020	Projekt zakończony.
Reforma IBOR oraz jej wpływ na sprawozdawczość finansową		Publikacja etapu pierwszego – 26.09.2019	Publikacja drugiego etapu – 27.08.2020	Projekt zakończony.
Umowy rodzące		Projekt zmian –	Publikacja	Projekt zakończony.

obciążenia – koszty wykonania umowy (zmiana MSR 37)		13.12.2018	zmiany – 14.05.2020	
Jednostka zależna jako jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy (zmiany MSSF 1)		Plan prac	Publikacja zmian – 14.05.2020	Projekt zakończony.
Kompleksowy przegląd standardu MSSF dla MŚP w 2019 r.		Plan prac	Plan prac	Drugi kompleksowy przegląd standardu MSSF dla MŚP
Odroczony podatek dochodowy w związku z aktywami i zobowiązaniami powstałymi w ramach jednej transakcji (Zmiany MSR 12)		Projekt zmian – 17.07.2010	Plan prac	Zmiana wymogów dotyczących rachunkowości dla odroczonych podatków w przypadku gdy jednostka księguje transakcje takie jak leasing lub zobowiązania związane z likwidacją szkód poprzez ujmowanie zarówno aktywów, jak i zobowiązań. Oczekuje się, że decyzja w sprawie kierunku realizacji projektu zostanie podjęta w listopadzie 2020 r.
Brak możliwości wymiany walut (zmiany MSR 21)		Plan prac	Plan prac	Zmiany mają dotyczyć natychmiastowego kursu wymiany stosowanego przez jednostkę, jeżeli wymiana dwóch walut jest czasowo niemożliwa. Oczekuje się przedstawienia projektu zmian, ale nie ustalono jeszcze konkretnej daty.
Rezerwy – ukierunkowane usprawnienia		Plan prac	Plan prac	Propozycje trzech ukierunkowanych usprawnień MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” Dostosowanie definicji zobowiązań oraz

				wymogi dotyczące wskazywania zobowiązań z wykorzystaniem ram koncepcyjnych na potrzeby sprawozdawczości finansowej; oraz wyjaśnienie dwóch aspektów wymogów dotyczących wyceny zobowiązań. Oczekuje się, że decyzja w sprawie kierunku realizacji projektu zostanie podjęta, ale nie ustalono jeszcze konkretnej daty.
--	--	--	--	---

Dodatek 2 – Podział źródeł finansowania Fundacji MSSF w 2019 r.

Podział źródeł finansowania Fundacji MSSF						
Podmioty wnoszące wkład finansowy	Wkład w 2019 r.	Wkład w 2018 r.	Wkład w 2017 r.	Liczba członków rady powierniczej	Zmiany przy stałym kursie wymiany	
					2019/2018	2018/2017
Międzynarodowe firmy audytorskie	19,8 %	24,0 %	34,7 %		-29,7 %	-31,8 %
Komisja Europejska	20,7 %	18,5 %	16,5 %		0,5 %	2,0 %
Państwa członkowskie UE	17,8 %	17,2 %	15,9 %	6	-6,5 %	-4,0 %
Azja/Oceania	33,5 %	30,8 %	23,9 %	6	-0,8 %	7,9 %
Ameryki	5,1 %	6,1 %	5,8 %	6	-21,4 %	-10,8 %
Afryka	0,0 %	0,6 %	0,5 %	1	-94,8 %	0,0 %
Inne	3,0 %	2,7 %	2,6 %	3	-2,5 %	-5,4 %
Ogółem				22	-10,6 %	-9,7 %

Źródło: Fundacja MSSF

Dodatek 3 – Podział finansowania EFRAG w 2019 r.

WKŁADY w tys. EUR		
	2019	2018
Organizacje europejskich zainteresowanych stron		
Accountancy Europe	240	300
BUSINESSEUROPE	125	125
INSURANCE EUROPE	75	75
EBF	75	75
ESBG	75	75
EACB	75	75
EFAA	25	25
EFFAS	15	15
<i>Ogółem</i>	<i>705</i>	<i>765</i>
Organizacje krajowe		
Francja	350	350
Niemcy	350	350
Zjednoczone Królestwo	350	350
Włochy ¹⁵	290	290
Szwecja	100	100
Dania	50	50
Niderlandy	50	50
Hiszpania	50	50
Luksemburg	10	10
<i>Ogółem</i>	<i>1600</i>	<i>1600</i>

Źródło: EFRAG

Dodatek 4: Informacje na temat równowagi płci w EFRAG, stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Grupa	Odsetek mężczyzn		Odsetek kobiet	Odsetek dla Europy Środkowo-Wschodniej	Liczba narodowości
Rada EFRAG	76 %		24 %	0 %	9
EFRAG TEG	81 %		19 %	0 % (6 % od 1 kwietnia 2020 r.)	8 (od 1 kwietnia 2020 r.: 9)
Grupy robocze i panele doradcze EFRAG TEG	81 %		19 %	2 %	Między 5 a 14
Grupa sterująca ds. Laboratorium Europejskiego	59 %		41 %	12 %	13
Grupa zadaniowa ds. Laboratorium Europejskiego	52 %		48 %	13 %	13

¹⁵ Włoski organ OIC oddelegował do EFRAG na część 2018 r. pracownika, którego roczny koszt wyniósł równowartość 60 tys. EUR.

Sekretariat EFRAG					
Zarząd	0 %		100 %	0 %	3
Personel techniczny	50 %		50 %	14 %	10
Personel pomocniczy	0 %		100 %	0 %	3

Źródło: EFRAG